



גיליון מס. 2944 \* כב אלול תשפ"ו \* 4 בספטמבר 2026  
כפר הנשיא \* עלון פנימי

עורכת: דורית צחור [dorittb1963@gmail.com](mailto:dorittb1963@gmail.com)



## מרים גבעול המורה שלי למלאכת יד | סיפור לפתיחת שנת הלימודים

תשמעו סיפור. נכדות ונכדים חמודות וחמודים שלי היום אתם חוזרים לספסל הלימודים. נכון שנשבעתי באבותי שנרדפו בתקופת האינקוויזיציה שלא אעלה תמונות שלכם בפייס, לכן במקום זה אני רוצה לספר לכם סיפור קטן על המורה למלאכה שלי מרים גבעול האגדית. ואם כבר אנחנו מספרים על מרים גבעול אז גם על הדבר שהכי אהבתי לעשות אצלה - רקמה.

בימים ההם עוד לא כתבו את המטפורה האולטימטיבית שכולם מייבבים "כי כולנו, כן כולנו כולנו רקמה אנושית אחת חיה", ולכן רקמה אז הייתה עדיין רקמה בלבד. מחט חוט ובד ואצבעות קטנות ומסורבלות שנדקרות כל הזמן מהמחט ומדממות.

מרים גבעול הייתה מלמדת אותנו (אי שם בתחילת שנות השישים במאה הקודמת) מלאכת יד ואת כל שאר הדברים המופלאים שידעה, ושאמורים היו להפוך אותנו לאזרחים יעילים בחברה הישראלית המתגבשת.

ובכן מרים גבעול הייתה אישה קטנת קומה ומקומטת בעלת קול ניחר ומחרחר, כנראה כתוצאה מכך שהייתה נוהגת לעשן סיגריות מסוג 'סילון' (סיגריה בלי פילטר שבאה בחפיסה כחולה שעליה היה מצויר מטוס סילון ממריא ולמטה היה כתוב 20 סיגריות מזרחיות. ואף פעם לא הבנתי באמת למה קראו לסיגריות האלה "מזרחיות"), וכשהייתה מסיימת סיגריה אחת מיד הייתה מציתה אחרת. בימים ההם מורים עישנו עדיין בכיתות ולא הבנו שזה כה מזיק לבריאות. אבל הבנו לליבה של מרים גבעול המורה למלאכה, כי אין סיכוי שהיא הייתה מצליחה לנשום אם לא הייתה מדליקה סיגריה.

מרים גבעול המורה למלאכה, הייתה מציתה סיגריה באמצעות קופסת גפרורים שהייתה שולפת בטקס גדול ומרהיב מתיק שחור וקטן, קופסה שכמעט תמיד הייתה נופלת על הרצפה. ומרים גבעול הייתה נאנחת אנחה גדולה ומיוסרת ומתכופפת להרים את הקופסה מוציאה מתוכה גפרור אחד ואחר כך שני, בדרך כלל בגפרור השלישי היא הייתה מצליחה להבעיר אש בקצה הנכון של הסיגריה.

מאותו רגע שני כוחות טבע עצומים היו פועלים על הסיגריה משני קצותיה. מצד אחד התקדמה האש שבערה מהקצה הבוער, ומנגד התקדם באטיות ובנחישות

נהר של רוק שזרם משפתיה שאחזו בסיגריה הנרטבת והולכת מצידה השני. ואנחנו, האזרחים לעתיד שלומדים מלאכת יד, היינו מתערבים ברוב נבזותנו מי מהם יגיע ראשון לאמצע הסיגריה, הרוק שלה שהרטיב את הסיגריה או הכתם הבוהק שבקצה הסיגריה. ב-99 אחוז מהמקרים הרוק היה מגיע ראשון.

מרים גבעול מתה כבר מזמן. ועוד ימים רבים לאחר לכתה הוסיף עשן הסיגריות שלה להתאבך במדרכות העצובות בהן פסעה, עד שגם הוא התפוגג לגמרי. אפילו בזיכרוני. אבל כך למדתי לרקום.



\*\*\*\*\*

**פוסט: שירה דונביץ' / איור David Palma :**

**(בפייסבוק קורה שאני מצייר קריקטורה ואז מישהו מצמיד אותו לפוסט של שירה דונביץ' והחיבור עובד)**

שרה נתניהו איבדה קשר למציאות. איבדה לחלוטין. מי שצווחה בהיסטריה שהיא פסי-כו-לו-גית ובעלת תארים בי- איי- אם- איי- גם הוזה הזיות מביכות. אינספור תביעות נגדה, עובדים שטוענים להתעמרות. תיאורים קשים. ואב אחד, לילד אוטיסט, קרע את הלב במיוחד. כמה מטורפת. מוצפת שמפניה כבר שנים. אבל עכשיו שרה השתגעה לגמרי. כידוע, בעלה - האפס המוחלט, מממן החמאס - לא הצליח לנהל שיחה ב 6.29 על תקיפת חמאס. רק ב 6.40 השיב, ושאל את שאלת מיליון הדולר: "למה הם יורים...?".

בעלה של שרה יצא לקריה רק בחלוף כמעט ששנים מפרוץ המלחמה -  
ב-15.8. לא בער לו - הוא התאפר, סידר שיער. עניינים שכאלה.  
אותו זמן, בעוטף, נשחטו ונרצחו ילדים ומבוגרים, בזה אחר זה.  
ונחטפו.

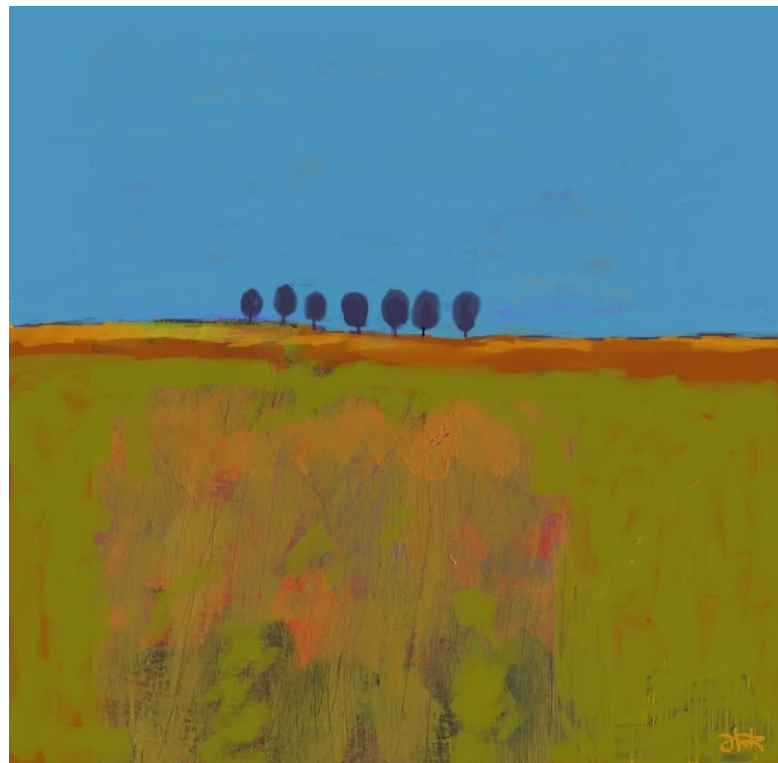
נתניהו כבר ראה את סרטוני הנוחבות בטיוטות, דוהרים בשדרות -  
ולא מיהר לקריה. משותק. חסר כל יכולת. כאילו אינו ראש הממשלה.  
בינתיים, יאיר גולן שמע אזעקה, זינק מהמיטה, מיהר ללבוש מדים ולטוס  
במהירות לעוטף. הוא לא צריך היה להתאפר ולסדר שיער.  
הוא גם לא היה שיכור משמפניה.  
התלבש ברגע וטס לעוטף.

ניר גונטג' מעיתון "הארץ" ירד לחפש את בנו אמיר, בנובה, ולא הצליח להגיע  
אליו. לא הייתה לו שום היכרות קודמת עם יאיר גולן.  
כששמע שיאיר גולן כבר הגיע לעוטף, השיג אותו גונטג' וביקש ממנו עזרה.  
להציל את בנו. ויאיר גולן הגיע אל אמיר והציל אותו, יחד עם עוד צעירים שלא  
הכיר איש מהם. פשוט הציל אותם. וחזר להציל נוספים מהנובה.  
סוג של מנהיגות ואומץ ששרה לא ממש מכירה מהבית.  
בזמן הזה כאמור, נתניהו מתאפר, ומגיע לקריה כשהוא "בקומה", כפי שתאר  
אותו יואב גלנט. לא מתפקד. בטח לא הציל מישהו.  
כל זה לא מנע מאשה הזויה זו לפרסם עתה שקרים חולניים, כאילו יאיר גולן  
היה לבוש מדים בעוטף כבר מוקדם בבוקר 7.10 - בנסיון לבסס תיאוריית  
קונספירציה - תיאוריה חולנית, ממש כמוה. נסיון מופרע לטעון ל"בגידה  
מבפנים" - התיאוריה השקרית שמקדם בנה.

לא ברור מה עשתה שרה עצמה בבוקר ה-7.10.  
אבל היא בטח לא הצילה מישהו.  
לגמרי ברור שעליה לעוף ב-27.10 לעוף רחוק. עם בעלה. לעוף למקום בו לא  
יהיה עלינו לשאת את הטירוף הזה. אשה מטורפת.  
העונש הזה לא מגיע לאיש.  
יאיר גולן צריך לתבוע אותה על הוצאת דיבה, בסכום גבוה. תביעת מיליונים.  
הוא ינצח, בקלות. והיא תיאלץ לשלם, והרבה. זו השפה שהיא מבינה.



**ציור מהטבע אינו העתקה של אובייקט; כי אם מימוש תחושותיו של האדם.  
(פול סזאן)**





קוראים יקרים,

### • אירוע לסיום הקיץ של המפגש.

זאת כבר מסורת, את סוף עונת הענבים חוגגים באי המפגש ליד הבריכה. זה היה בסוף הקיץ, כמעט, ביום ראשון בערב. היה צירוף מופלא של בריזה נעימה, המון מתנדבים שערכו וטרחו, ובשלו. הרבה אנשים שהגיעו לשבת ביחד ולחגוג. בתכנית האמנותית להקת אדם ורינתיה, בפעם הראשונה אצלנו, אך בוודאי לא בפעם האחרונה. ממש מקסימים.

הזמנו גם אורחים: את ותיקי קיבוץ מנרה. הגיעו מעטים, אבל מי שהגיע נהנה. התבקשתי לברך את האורחים, ולכן אני מצרפת כאן את עיקר הדברים שאמרתי בברכתי.

"ערב טוב אורחים יקרים. ההיכרות שלי עם חברי מנרה היא ארוכת שנים ורבת גוונים. אומרים לי מנרה ואני חושבת על אנשי החינוך: רחל רבין, איילה כפיר, ועוד מורים ואנשי חינוך רבים. חלקם לימדו בהר וגיא, ועם חלקם הייתי מעורבת בהקמת בית הספר המשותף "עלי גבעה" בו לומדים ילדי מנרה, משגב עם, דפנה, הגושרים וכפר יובל.

אחר כך הכרתי את הגר ארליך ב"וותיקי הגליל" ואת לוטם יניב במרכז לגישור. בימים בהם הייתי פעילה בתק"ם עבדתי עם חווה ויינברג, היא במחלקה לבריאות, ואני בחינוך.

וממש לאחרונה הכרתי גם את איריס מקונן הע"סית שלנו, וכמו שהכרתי אותה היא כבר מסיימת את עבודתה אצלנו...

מנרה, מבחינתי היא סמל.

כשפרצה המלחמה, ואנשי מנרה פונו מבתיהם, בתים אשר ספגו פגיעות קשות מידי יום, הייתה לי ההרגשה שמעטים בארץ הזאת, תופסים את המהות של מנרה, כסמל לחלוציות ולהתיישבות על הגבול עד התלם האחרון.

כמה אנשים במדינה יודעים שמנרה קמה בשיאו של החורף הקר של שנת 1943, כשהגרעין המייסד התיישב בתוך מערה ברכס רמים, ונאחזו בקרקע מאז ועד היום.

במהלך המלחמה והפינוי, כך נודע לי ממקורות מוסמכים, התארגנו כל הבנים של מנרה לדורותיהם, כולל אלה שאינם חיים היום במנרה, לחבורה המסייעת לקיבוץ לאורך כל הדרך. כל הכבוד לחברי מנרה, כל הכבוד שאלה הם בניכם ובנותיכם.

השם מנרה הוא הצורה העברית למלה הערבית מנארה, שפירושה מגדלור.

חזרתם של חברי מנרה לבתיהם ולבתים החדשים הנבנים במקום אלה שנחרבו, קליטת משפחות חדשות, הן מגדל אור לארץ ישראל העובדת, המשרתת, המייצרת והנלחמת, והיא נותנת לנו תקווה לימים הטובים שעוד יבואו.

חברי מנרה, תודה שאתם מכבדים אותנו בנוכחותכם. המשיכו להיות המגדלור, שתהיה לכם ולכולנו שנה טובה, שקטה ובטוחה."

### • הפרופסור עדה יונת ז"ל

הלכה לעולמה כלת פרס נובל לכימיה, הפרופסור עדה יונת. עדה היא האשה הראשונה בישראל שזכתה בפרס הכי הכי. גם אין עוד הרבה נשים בעולם שזכו בפרס הזה. על מנת להגיע לנובל, על מנת לפסגה בכל תחום, צריך כשרון, יכולות, תשוקה, והרבה מאד השקעה. רוב הנשים מחלקות את חייהן לקטעים רבים, ומתפרסות על עיסוקים רבים ושונים, כאשר הקטע העיקרי הוא המשפחה, ולא רק הילדים, גם ההורים ובני משפחה אחרים. ועל כן כאשר הן מתפנות להשקיע בתחום שהוא התשוקה הגדולה שלהם, הן בדרך כלל בפיגור של שנים לעומת אלה שהתחילו מוקדם ועשו רק את זה.

לעדה יונת היה מסע עוד יותר קשה. בית קשה יום. אבא שהלך לעולמו כשהיא הייתה בת 12, ובגיל 16 היא תמכה כלכלית במשפחה: שטיפת חדרי מדרגות בלילות, יחד עם לימודים בתיכון במשך היום. היא פלסה את דרכה במדע, בתחום שכולם חשבו שאין לו סיכוי, על אחת כמה וכמה כשאת אישה. המעבדה הראשונה שלה במכון ווייצמן הייתה בחדר שירותים, שהוסב לתפקידו החדש: האסלה נהייתה כסא ישיבה ולוח עץ על הכיור היה שולחן העבודה שלה.

אין לי מושג מה זה ריבזום, אבל אני יודעת שתגליותיה של עדה יונת פרצו דרך, לפיתוח תרופות מצוינות למחלות קשות, לכלל האנושות.

תנחומים לבתה ולנכדתה של עדה. הזיכרונות מהטקס המלכותי בחסות מלך שוודיה בשטוקהולם, יהיו נחלתכם לכל ימי חייכן.

עד כאן לשבוע זה

בשבוע הבא ברכות לשנה החדשה

שבת שלום

תמר וולפין



פִּינֵת הַהֶנְצָחָה / דוד אלמן

## יְהִי זִכְרָם בָּרוּךְ

רות גולן ז"ל - ( 3/1/1923 - 19/1/1929 )

רות הינה חברת הקיבוץ וממייסדיה, כלומר מה"ותיקים". נולדה בגרמניה וב"ליל הבדולח" הצליחה המשפחה לחמוק לצרפת. עלתה לארץ באניה "לטרוֹן" ודרך כפר בלום, חדרה ומנסורה הגיעה לכפר הנשיא. שנים של טיפול בילדים, בעקר קבוצת "עופר". אבל לא רק. עבדה במרפאת השיניים, רכזת ועדת בריאות, ועוד... אחד המבצעים הגדולים של רות היה הקמת "בית יונתן" הבית הסיעודי המשרת רבים וטובים עד היום. רות בהחלט תזכר כאבן דרכים רצינית בקהילה שלנו.



<https://khbbm1.wixsite.com/2023-01>

הביא דוד אלמן - פניות כלשהם הפנו אלי - רק לא בטלפון (בעיית שמיעה)

## 🗑️ חבית למחזור שמן – בשורה טובה לסביבה 🌱

חדשות טובות לכל מי שחשובה לו שמירה על הסביבה ולכולנו, בעצם 😊  
הוצבה **חבית לאיסוף שמן בישול משומש** במתחם המחזור -כפי שרואים בתמונה.

### איך ממחזרים? זה פשוט מאוד:

- אוספים את השמן המשומש בבקבוק או בשקית.
- מגיעים לחבית ומרימים את המכסה.
- מרוקנים רק את השמן לתוך החבית.
- את הבקבוק/השקית משליכים לפח המתאים.

♻️ כך במקום לשפוך שמן לכיור או לפח, אנחנו מאפשרים למחזר אותו ולצמצם נזק לסביבה.

נשמח שכולנו נאמץ את ההרגל הקטן והחשוב הזה 🌱

לשאלות או להבהרות ניתן לפנות:

דודי פוקס: 0508434397

לינדה פוטרמן: 0508434137



## טל שפרונג



## סיפור לשבת

גבר בדיכאון

גבר בתחילת שנות החמישים לחייו מצא את עצמו לכוד באחיזה חונקת של דיכאון עמוק. אשתו האוהבת והדואגת מאוד, לקחה אותו להתייעץ עם רופא.

"הניצוץ של בעלי נעלם לחלוטין", התחננה. "הוא לא רוצה לעשות כלום, הוא כל הזמן במצב רוח רע. בבקשה, חייבים לעזור לו".

הרופא הקשיב בתשומת לב, ואז ביקש מהאישה לחכות בחוץ. לאחר שהיו לבד, הבעל נאנח אנחה כבדה.

"אני פשוט טובע", הודה. "הכול קורס עליי... עבודה, גידול ילדים, המשכנתא האינסופית, תשלומי הרכב, החשבונות. שום דבר לא משמח אותי יותר. בכנות, כולם סביבי חושבים שפשוט איבדתי את שפיותי".  
הוא שפך את ליבו, פורק על כל כישלון ומכשול שאי פעם התמודד איתו.

הרופא הקשיב בשקט, ואז שאל שאלה בלתי צפויה: "באיזה תיכון למדת?"  
כששמע את השם, הרופא נתן לו משימה מוזרה:  
"חזור לבית הספר הישן שלך. מצא את ספר המחזור הישן והרישומים של סיום הלימודים שלך. רשום את שמות חבריך לכיתה, וחפש כיצד התפתחו חייהם. בעידן של היום הרבה מידע נגיש אפילו בלי לצאת מהבית. אם תרצה לדבר איתם בטלפון או לצאת לפגוש אותם אישית וזה מתאפשר, עשה זאת. ואם לא - פשוט תחקור עמוק ברשת. תתפלא כמה הרבה אתה יכול לגלות. אחר כך תכין רשימות מפורטות, ותחזור לראות אותי בעוד חודש".

האיש עשה בדיוק כפי שנאמר לו.  
היו 120 שמות ברשימה הזו. במשך חודש שלם, כשהוא מתנהג כמו חוקר פרטי, הוא איחד שברי מידע על האנשים שחלקו איתו פעם מסדרון. הוא הצליח לאתר נתונים על 75 מהם. ומה שגילה... ניפץ לחלוטין את נקודת המבט שלו.

הנה מה שחשף במחברת שלו:

20 מהם כבר היו מתים.

7 התאלמו.

13 שרדו גירושים מבולגנים ומייסרים ומאבקי משמורת אכזריים.

10 היו במצב קריטי - שבורים פיזית או נאבקים במחלת נפש קשה.

5 נפלו כל כך מתחת לקו העוני עד שהם ירדו לחלוטין מהרשת למשך שנים.

6 מהם התעשרו בצורה יוצאת דופן, אך שילמו על כל דולר בבדידות מוחלטת

וקשה. כמה מהם נאבקו באופן פעיל בסרטן, סוכרת או אסטמה קשה, בעוד

שאחרים כבר סבלו משבץ מוחי. כמה מהם היו מרותקים לחלוטין למיטה. אחד

מהם ריצה עונש מאסר. אחר חיפש נואשות את אשתו השלישית שנעלמה.

ועבור חלקם, ילדיהם הבוגרים היו מסובכים בצרות כה עמוקות, עד שלא הייתם מאחלים זאת לאויב הגרוע ביותר שלכם.

במהלך אותו חודש, רשימה פשוטה של תלמידי תיכון הפכה לכרוניקה גולמית של סבל אנושי. כן, כמובן שהיו גם אנשים שחיו חיים נורמליים, מאושרים יותר או פחות, אבל חייהם הם לא היו שונים מחייו שלו.

כשהאיש חזר למרפאה, הרופא הרים את מבטו ושאל, "נו... ספר לי, איך הדיכאון שלך?"

האיש ישב בדממה זמן רב. ואז, לבסוף הרים את מבטו. ההבנה הכתה בו כמו גל גאות ושפל. הוא לא היה חולה. הוא לא גווע ברעב. משפחתו הייתה ממש לצידו, והם אהבו אותו מאוד. לא היו לו בעיות עם החוק. הוא עמד על רגליו.

אנחנו כל כך שקועים במטלות החיים, שאנחנו לא מצליחים לשים לב עד כמה אנחנו באמת עשירים. בואו נפסיק להשוות את החיים שלנו לסרטוני השואו-אופ שצצים ב"חלונות הראווה" של אנשים אחרים. תהיו בטוחים שעל הרגעים הקשים הם לא עושים פוסט, אבל אין ספק שיש להם. לכולם יש.

בואו נהיה אסירי תודה על מה שיש לנו היום, אפילו אם המצב לא ממש מזהיר אלא רק בסדר כזה. כי ה"בסדר כזה" הרגיל שלנו, הוא הרבה פעמים משאת הנפש של אלה שאין להם גם את זה.

עיבוד מאנגלית לעברית – חמדה גלעד ©

